

SVENSKA
BARNMORSKEFÖRBUNDETS
TIDSKRIFT

TEMA FORSKNINGRESULTAT

OKTOBER NR 10 2016

4

16

33

- 4 Att etablera en barnmorskeprofession i södra Asien
- 8 Vården för graviditetsdiabetes är inte jämlik i Sverige – Gravida efterfrågar en individuell rådgivning under graviditeten
- 12 Säker Förlossning – utmaningar med implementering och utvärdering
- 16 Förbättra vården tillsammans!
- 20 Om man inte frågar får man inget veta
- 24 Förlossningsrädsla och traumatiska symtom efter förlossning kan behandlas över internet
- 27 Att lära sig "rätt" känslor – en del av barnmorskeutbildningen
- 30 Det handlar om hela livet – Kvinnors rätt att bestämma över sig själva och sina liv och kroppar
- 32 Nya böcker
- 33 Slut på rean – en annan vård är möjlig!
- 34 Ordförande har ordet
- 35 Förbundsnytt
- 36 Insänt: Att utsätta friska barn för provtagning är inte motiverat
- 37 Nya barnmorskor
- 37 Medlemsmöten

Bild framsidan
Henrik Dahlman

Nätverk för doktorander

Vad forskar svenska barnmorskor på och om?

Kontakta Svenska Barnmorskeförbundets doktorandnätverk och berätta!

Läs mer på

www.barnmorskeforbundet.se

Jordemodern

JORDEMODERN SVENSKA BARNMORSKEFÖRBUNDET (UTGIVARE) ISSN 0021-7468

Ansvärlig utgivare & förbundsordförande

Mia Ahlberg

Chefredaktör

Margareta Rehn
margareta.rehn@barnmorskeforbundet.se

Jordemodern förbehåller sig rätten att korta och redigera insänt material.

Manusgranskning

Birgita Klepke

Grafisk formgivning

AB Huset Makalösa

Tryck

Åtta.45 Tryckeri AB

Jordemodern

utkommer 10 gånger per år

Prenumeration

förnyas årligen, 650 kronor

Annonsbokning

jordemodern@barnmorskeforbundet.se
08-10 70 88

Sista bokningsdag för medlemsannonser

den 10:e i månaden före utgivningsdatum

Svenska Barnmorskeförbundet

Baldersgatan 1

114 27 Stockholm

08-10 70 88

kansli@barnmorskeforbundet.se

www.barnmorskeforbundet.se

Barnmorskor bidrar till en bra start i livet

Fostertiden och barndomen påverkar barnets utveckling och framtida hälsa. Att investera i barns utveckling och förebygga ohälsa hos barn är en långsiktigt lönsam investering både för individen och för samhället. Det är en av de viktigaste åtgärderna för att utjämna ojämlikhet i hälsa.

■ **Samhället har ett särskilt ansvar** att investera i barns utveckling. Mödravård, barn- och skolhälsovård och förskola har viktiga roller när det gäller

att stötta och kompensera de barn som växer upp i familjer och hem med brister. Det här skriver Kommissionen för jämlik hälsa i sin rapport SOU 2016:55 Det handlar om jämlik hälsa – Utgångspunkter för Kommissionens vidare arbete.

Det finns påtagliga skillnader i hälsa, sjukdomsrisik och förväntad livslängd mellan människor. Redan tidigt i livet finns det skillnader. En del går att påverka till det bättre.

I detta nummer av Jordemodern presenteras några doktorsavhandlingar vars forskningsresultat förhoppningsvis kommer att bidra till att förbättra vården och hälsan för kvinnor och barn.

Regeringens mål är att de påverkbara hälsoklyftorna ska slutas inom en generation. Kommissionen för jämlik hälsa ska därför lämna förslag som kan bidra till att hälsoklyftorna minskar. Fokus är hälsoskillnader mellan olika socioekonomiska grupper samt mellan könen.

Barnmorskan är kvinnans första och primära vårdgivare när det handlar om graviditet, barnafödande och familjebildande. Barnmorskor finns inom hela det område som handlar om kvinnors fruktsamhet och fortplantning.

Barnmorskor arbetar inom mödrahälsovård, förlossningsvård, BB och eftervård, med amning, assisterad befruktning, prekonceptionell hälsa och på ungdomsmottagningar. En del barnmorskor arbetar som skol-, barn- eller distriktssköterskor.

DET HANDLAR OM JÄMLIK HÄLSA

”Det tidiga livet är centralt område för att uppnå jämlik hälsa. Att alla barn får en bra start i livet med goda uppväxtvillkor som stimulerar deras tidiga utveckling, inläring och hälsa är centralt för att uppnå jämlik hälsa som barn och som vuxen. Forskning har visat att barn som haft möjlighet att utveckla de grundläggande förmågorna tidigt i barndomen har fått en mer stabil grund att stå på och i förlängningen bättre hälsa. Särskilt barn som växer upp i ekonomisk utsatthet får oftare som vuxna sämre hälsa.”

Källa: Kapitel 3.3.1 Det tidiga livet, Strategisk styrning och mer jämlika villkor, ur rapporten SOU 2016:55 Det handlar om jämlik hälsa.

Barnmorskor räddar liv – en speciell har räddat mitt

Jag har en uttalad rädsla för att dö och är speciellt rädd för att dö i cancer. På 1990-talet specialistutbildade jag mig till onkologsjuksköterska och arbetade i flera år på Radiumhemmet i Stockholm. Det verkar konstigt att välja att arbeta med just det som väcker så mycket ångest.

■ **Jag är också** rädd för höjder och har hoppat fallskärm flera gånger, alldeles själv från pyttesmå flygplan på 1000 meters höjd. Kanske tror jag att mina rädslor ska botas genom att jag utsätter mig för just det jag är rädd för, lite KBT-terapi på egen hand. Det fungerar tyvärr inte på mig. Eiffeltornet är vackert från marken och när kallelsen till screeningprogrammet för cervixcancer ligger i brevlådan så väcker det ångest.

Senaste gången var provet inte utan anmärkning. Ett par veckor efter provtagningen på Liljeholmens barnmorskemottagning fick jag ett brev att jag behövde göra ytterligare en undersökning. Sen gick allt rasande fort, ny provtagning, förfrågan om att delta i en vetenskaplig studie, operation på Huddinge sjukhus och uppföljning efter sex månader. Systemet fungerade otroligt bra och

”Många resurser lades på att just jag inte skulle bli sjuk och dö i cervixcancer. Jag kände mig enormt tacksam och ödmjuk inför detta men naturligtvis väcktes min gamla dödsångest till max och jag frågade läkare rätt ut – kommer jag att dö?

jag kände verkligen hur sjukvården tog mig och min kropp på största allvar. Många resurser lades på att just jag inte skulle bli sjuk och dö i cervixcancer. Jag kände mig enormt tacksam och ödmjuk inför detta men naturligtvis väcktes min gamla dödsångest till max och jag frågade läkare rätt ut – kommer jag att dö?

– Ja, du kommer att dö, men inte i cervixcancer med största sannolikhet. Men om du inte hade gått på din provtagning så hade du nog gjort det.

Jag gick tillbaka till Liljeholmens barnmorskemottagning med en stor blomkvast i handen. Jag hade ett enormt behov av att träffa barnmorskan som tog provet och per-

Mia Ahlberg Förbundsordförande
mia.ahlberg@barnmorskeforbundet.se

sonligen tacka henne för att hon hade räddat mitt liv. Hon var långtidssjukskriven så jag har tyvärr inte kunnat göra det ännu. Om du läser detta och mot förmodan minns just mig (omöjligt såklart) så vill jag att du ska veta att jag tycker att det du gör är fantastiskt. Du har räddat mitt liv.

Sedan cervixscreeningen startade för snart 50 år sedan vet vi att det är en av de mest framgångsrika interventionerna ur ett preventivt befolkningsperspektiv och att det har räddat tusentals kvinnors liv. Precis nu är det nationella vårdprogrammet på väg att förändras för att ny och viktig forskning visar att ett så kallat HPV-prov som tillägg ytterligare kan förbättra tillförlitligheten. Detta beräknas sänka nyinsjuknande med 10–20 procent jämfört med idag.

Något som är fantastiskt ska alltså bli ännu bättre.

I vårdprogrammet står det även att det är en barnmorska som ska genomföra screeningen och det är mycket tydligt beskrivet vilken kunskap och kompetens som erfordras och ett uttalat krav på regelbunden utbildning. Det innebär att barnmorskor kommer att fortsätta rädda liv och att vårt verksamhetsområde är under ständig utveckling.

Till sist är tydligen just vårdpersonal lite sämre än andra på att vårda sig själva och går i lägre utsträckning till provtagningarna. Därför uppmanar jag nu alla mina medsystemer: Gå till barnmorskemottagningen och låt en professionell barnmorska eventuellt rädda just ditt liv.

Vi hörs,
Mia

Ordförandekonferensen
9–10 november 2016

Chefskonferens
28–29 november 2016

Reproduktiv Hälsa Jönköping
2–3 maj 2017

Nordic Breastfeeding Conference Oslo
30–31 mars 2017

ICM 31st Triennial Congress Toronto
Juni 2017

Min sida

– Barnmorskeförbundets Medlemsregister

Du som har en aktuell mejladress registrerad i medlemsregistret kan nu gå in på Min sida och få inloggningsuppgifter. Då kan du själv uppdatera dina adressuppgifter.

Gå in på förbundets hemsida där hittar du länk för att komma till Medlem – Min sida – medlemsregister. Om du vill registrera din mejladress kan du kontakta Kajsa Westlund, kansli@barnmorskeforbundet.se

Köp och läs boken

**300 ÅR
I LIVETS
TJÄNST**

Läs mer på barnmorskeforbundet.se